

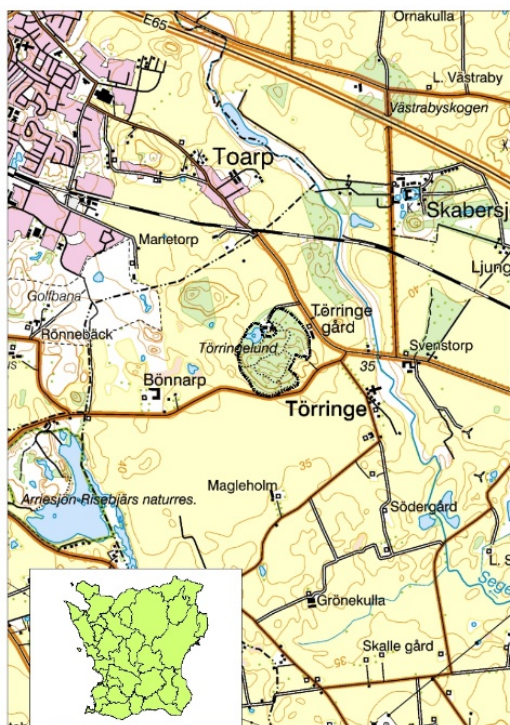
Kontaktperson
Miljöavdelningen
Naturskyddsenheten
Gunilla Davidsson Lundh
010 - 224 10 10 (vxl)
skane@lansstyrelsen.se

Enligt sändlista

Beslut om bildande av naturreservatet Törtingelund i Svedala kommun

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart punktstreckad linje på bifogad karta, Bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

Naturreservatet är markerat med svart linje.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3§ Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, Bilaga 2.

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Törringelund
Kommun	Svedala
DOS-ID	1114533
Natura 2000	-
Gränser	Området begränsas av mitten av svart punktstreckad linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	del av Törringe 9:1
Markägarkategori	Privat
Läge	ca 2,5 km sydöst om Oxie tätort
Kartblad	Ekonomiska kartor: 02C1
Koordinat centralpunkt	x:381969 y:6155248 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	Sydvästskånska backlandskapet
Inskrivna nyttjanderätter	bilaga 3
Areal	ca 27 ha
Förvaltare	Länsstyrelsen

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer samt områdets långa kontinuitet som trädbärande mark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. Syftet är dessutom att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och upplevelser av områdets naturmiljöer och kulturlämningar.

Syftet uppnås genom att:

- skogen sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- luckhuggning, ringbarkning och tillskapande av högstubbar i ung eller medelålders skog i syfte att skapa död ved och variation i åldersstruktur samt för att gynna utvecklingen av grova träd,
- vid behov frihugga äldre ädellövträd,
- omföring av lärkbestånd till ädellövskog,
- ingen levande eller död ädellövved tas bort,
- nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara och stärka livsmiljöer för hotade arter,

- anlägga och underhålla anordningar som gynnar friluftslivet såsom parkering, stigar, skyltar och grillplats

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. avverka levande eller döda träd och buskar eller bortföra ved,
2. vidta åtgärd som förändrar områdets topografi eller landskapets allmänna karaktär, ytförhållanden eller hydrologi såsom att bedriva täkt, gräva, spränga, borra, schakta, tippa, plöja, markbearbeta eller fylla ut.
3. uppföra byggnad, eller annan anläggning, såsom exempelvis mast, torn eller vindkraftverk,
4. anlägga väg eller dra fram mark- eller luftledningar,
5. dika eller dränera,
6. använda kemiska bekämpningsmedel eller tillföra växtnäringsämnen, kalk eller jordförbättringsmedel,
7. så eller plantera växter eller att sätta ut djur,
8. uppföra hägnader,
9. utfodra vilt,
10. bedriva jakt på lördagar, söndagar och andra helgdagar.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av och upplysning om naturreservatet,
2. naturvårdsåtgärder för att utveckla träd- och buskskiktet i skogen genom luckhuggning, ringbarkning, skapande av högstubbar, röjning och avverkning av träd och buskar i hela området,
3. avverkning och bortforsling av lärk och gran för omföring till ädellövsbestånd i enlighet med kartbilaga 1,
4. bekämpning av för området invasiva och/eller främmande arter,

5. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
6. miljöövervakning och inventeringar av djur-, svamp- och växtlivet samt uppföljning av områdets bevarandemål och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas samt ordningen i övrigt inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. ta med hund som inte hålls i fysiskt koppel,
2. elda annat än med friluftskök eller vid iordningsställd grillplats med medhavd ved eller kol,
3. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada eller föra bort levande eller döda träd, grenar och buskar,
4. gräva, borra, måla eller på annat sätt skada mark, sten, block eller stenmurar och andra kulturlämningar,
5. uppföra någon form av anläggning,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd:

6. fånga insekter, spindlar, snäckor eller andra ryggradslösa djur annat än genom håvning, handplockning eller annan selektiv metod¹ med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande nationell databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.
7. plocka vedlevande svampar med undantag av enstaka beläggsexemplar.

¹ Med selektiv metod menas handplockning, håvning, sållning eller annan teknik där de djur som inte ska studeras närmare direkt återutsätts och ingreppen i deras livsmiljö blir försumbara eller kan återställas omedelbart. Fällor är inte att betrakta som selektiva, oavsett utformning.

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-6.
- tillsyn i samband med förvaltarens skötsel av området,
- driftåtgärder av vid tidpunkten för detta beslut befintliga vägar för motorfordon, vägkanter, vägdiken eller enskilda brukningsvägar. Exempel på driftåtgärder som ovan åsyftas är: lagning av mindre beläggningsskador och potthål, röjning och slätter av vägslänter eller rensning av vägtrummor och vägdiken och kapning av överhängande grenar.
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts.

Från reservatsföreskrifterna gäller följande undantag;

C1 gäller ej i samband med jakt.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken gäller även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11 §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 11 kap 9a § miljöbalken med krav på anmälan till Länsstyrelsen vid åtgärder i vatten. Detta kan t.ex. vara grävning, fyllning eller dämning eller utförande av anläggningar i ett vattenområde som t.ex. bryggor och trummor,
- 2 kap kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd för fornlämningar,
- terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. För större grupper kan det vara lämpligt att ha en dialog med markägaren innan. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifterna.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna och som kan medföra en väsentlig skada på naturmiljön, såsom markslitage eller påverkan på djurlivet vid t ex större tävlingar, friluftsarrangemang mm. ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området domineras av ädellövskog av bok och ek och är beläget 2-3 km sydost om Oxie i ett småkuperat landskap på gränsen till Söderslätt. Törtingelund är i sin helhet omgiven av åkermark och utgör ett markant inslag i landskapsbilden. Topografin inom naturreservatet är varierande och på låglänta partier förekommer fuktiga marker, framförallt i nordvästra delen, där det även finns en damm.

Berggrunden utgörs av kalksten och jordlagret, som bildades vid inlandsisens avsmältning, utgörs av moränmark.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området Törriangelund har en lång historia med gamla anor. Från början tillhörde området Törrienge by men har sedan 1566 legat under Skabersjö gods. Området har en lång trädkontinuitet vilket framgår av historiska kartor, bl a storskifteskartan för Törrienge by från 1770. Törriangelund avgränsas av en stensatt jordvall med gamla anor. Förekomsten av flera gamla vidkroniga ekar vittnar om att de växt upp under betydligt öppnare förhållanden då området brukats som ängsmark och hjorthägn. Området har även en historia som ett nöjesområde sedan mitten av 1800-talet då en dansbana anlades. 1925 anlades dessutom en restaurang. Både dansbanan och restaurangen är fortfarande i drift.

Biologiska bevarandevärden

Skogen utgörs till största delen av gamla vidkroniga ekar som pekats ut som nyckelbiotop i samband med Skogsstyrelsens inventeringar och dels av bokskog, både äldre och yngre bestånd. Det finns även rester av en gammal allé med hästkastanj som sägs vara den gamla kyrkvägen. Den rika förekomsten av gamla träd och död ved skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald. Området har i en traktanalys pekats ut som ett värdefullt skogsområde i det västra backlandskapet tillsammans med de närbelägna värdekärnorna Torups bokskog och Roslätt-Bökeberg. Torups bokskog är väldokumenterat vad gäller förekomst av vedinsekter och bedöms som ett av de rikaste områdena för vedlevande insekter i Skåne. I samband med en översiktlig naturvårdsinventering 2019² påträffades ett flertal naturvårdsintressanta arter av framförallt insekter, svampar och kärlväxter, där en del av dem är rödlistade arter³. Flertalet av arterna är beroende av gamla träd av ek och bok med död ved. Vad gäller insekter har arterna almsnabbvinge (NT), brunrött rovfly (NT), bokoxe (tidigare rödlistad), Prionychus arter (hålträdslevande skalbaggsarter), bålgetingkortvinge (tidigare rödlistad, få lokaler i Skåne), 6 arter svampbaggar noterats i området. I samband med ett forskningsprojekt har markfaunan och fältskiktet undersökts⁴ och då fann man bl a 25 arter av jordlöpare och 25 spindelarter. Jordlöpare är en grupp av marklevande skalbaggar där vissa av dem är svårspredda och beroende av skoglig kontinuitet.

Fältskiktet utgörs av en lundartad flora med en med rik vårblomning. Exempel på arter är lundvårlök (S), sloknunneört (S), sydlundarv (S), ramslök, lundskäfting,

² Inventering i fyra områden 2019 - Skogsprojekt kunskapsunderlag skogliga värdeetrakter. Länsstyrelsen Skåne.

³ Rödlistade arter enligt art databankens rödlista 2015. CR (akut hotad), EN (starkt hotad), VU (sårbar), NT (nära hotad).

⁴ Arbetsmaterial från Jörg Brunet, Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap, Sveriges Lantbruksuniversitet Alnarp

nässelklocka, liljekonvalj, smånunneört, vitsippa, gulsippa, skogsbingel, häslebrodd, storrams, mörk lungört, buskstjärnblomma och lundviol.

Intressanta svamparter som påträffats i området är prakttaggning (VU), oxtungsvamp (NT), ekticka (NT), rotsopp (NT), stor tratticka (NT), stenticka (NT) och kantarellmussling (S⁵). Vad gäller mossor och lavar har fläderlundlav (VU) och rostfläck (S) och guldlocksmossa (S) noterats.

Området har även betydelse för fågellivet och exempel på arter som påträffats är bl a mindre hackspett (NT), sommargylling (VU), spillkråka (NT) och stare (VU).

Friluftsliv och tillgänglighet

Törringelund är ett naturskönt område och är sedan länge ett populärt utflyktsmål med en hög besöksfrekvens, vilket till viss del beror på den intilliggande dansbanan och restaurangen. Trots att området är förhållandevis litet har det stor betydelse som ett rekreations- och friluftsområde med sitt tätortsnära läge i en storstadsregion. Områdets olika naturtyper och topografi ger en variation som höjer områdets besöksvärde. Det finns ett flertal stigar i området av varierande storlek och det finns en stor potential att lyfta och utveckla olika besökspunkter i området, t ex dammen och ekläntan. Området besöks av flera olika målgrupper och används t ex regelbundet av förskolegrupper. Men den grupp av besökare som utnyttjar området mest bedöms nog vara de som vill promenera i naturen men nyttjas även av cyklister (MTB) och ryttare. Möjligheten att nå området med buss är begränsad eftersom det endast utgörs av en anropsstyrd linje vilket innebär att den måste beställas två timmar innan avfärd. Området ligger förhållandevis nära två andra naturreservat, Arriesjön-Risebjer och Gavelsbjer.

Skälen för beslutet

Området domineras av ädellövskog med ek och bok med en rik tillgång på gamla grova träd och död ved och ett rikt fålskikt vilket skapar förutsättningar för en rik biologisk mångfald knuten till ädellövträd. Den lång skogliga kontinuiteten och närheten till värdekärnor med konstaterad rik förekomst på rödlistade vedskalbaggar och rödlistade svampar gör området till ett betydelsefullt område för att bevara arter som är knutna till denna miljö. Området är ett populärt utflyktsmål och är ett betydelsefullt rekreations- och friluftsområde med sitt tätortsnära läge och närheten till andra naturreservat.

För att områdets värden ska bestå och utvecklas, både som naturområde och som rekreations- och friluftsområde, är det viktigt att skogen undantas från ett rationellt skogsbruk. För att gynna de gamla ekarna och för att påskynda de unga beståndens

⁵ Signalarter= arter som indikerar miljöer med höga naturvärden.

utveckling mot ett naturskogsliknande tillstånd behöver olika naturvårdsåtgärder utföras, såsom t ex luckhuggning och friställning av potentiella ersättningsträd och vidkroniga ekar. För att utveckla områdets värde som ett rekreationsområde bör olika besökspunkter utvecklas och anläggningar såsom grillplats, bänk och bord, utmärkning av stigar och informationsskyltar anläggas.

Området har pekats ut som ett värdefullt område i olika program, planer och inventeringar enligt nedan:

- Området är angett som högsta naturvärdesklass i både länets och kommunens naturvårdsprogram.
- I kommunens översiktsplan, antagen 2010, anges området som ett kärnområde för rekreation och i översiktsplanen från 2018, som ännu inte vunnit laga kraft, anges det dessutom som ett lämpligt område för reservatsbildning.
- Törringelund ingår i riksintressena för kulturmiljö- och naturmiljövård.
- Området är utpekats i regeringsuppdraget "Skydd av tätortsnära natur i Skåne".
- En stor del av området, den gamla ekskogen, är utpekats som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen.
- Törringelund ingår i ett område med hög koncentration av naturvärden (kluster av värdekärnor) enligt strategin för formellt skydd av skog i Skåne län och gränsar till en värdestrakt med ädellövskog, *Backlandskapet - Västra*.
- Området är utpekats i den regionala handlingsplanen för Grön Infrastruktur (GI). I rapporten framförs vikten av att inom och i anslutning till en värdestrakt knyta ihop och bevara och utveckla ädellövskog. I rapporten lyfts vikten fram av att utföra åtgärder för insatsområdet "Ädellövskog och ädellövträd i det öppna landskapet".

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer samt för att skydda och återställa värdefulla naturmiljöer för skyddsvärda arter. Området är prioriterat för områdesskydd enligt den nationella och regionala strategin för skogsskydd och uppdraget om skydd av tätortsnära natur. Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Levande skogar" och "Ett rikt växt- och djurliv" och har även betydelse för arbetet med grön infrastruktur i landskapet.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det huvudsakligen inverkar positivt, se tabell nedan.⁶ Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
	Jakt, bärplockning och annan vild föda	Positiv
	Virke och fibrer	Negativ
	Bioenergi från skog	Negativ
	Biobaserade kemikalieråvaror t.ex. tjära och terpentin	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Träd och skogars reglering av mikroklimat, temperatur och luftfuktighet	Positiv
	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar och fiskar.	Positiv
	Kolbindning utförd av växter	Positiv
	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv

⁶ Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper
<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
	Icke organiserat friluftsliv	Positiv
	Resurs för forskning	Positiv
	Estetiska värden t.ex. naturskön miljö, rekreationsaktiviteter och turism i ostörd miljö	Positiv
	Tillhandahållande av naturmiljöer som är viktiga av historiska orsaker.	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv

Ärendets handläggning

Markägaren har tagit initiativ till att avsätta området som naturreservat och inkom med en intresseanmälan om formellt skydd av skog (Komet anmälan) till Länsstyrelsen i februari 2017. Möte med markägaren och dennes skogsförvaltare och underhandskontakter har hållits. Området har värderats för det intrång som ett naturreservat innebär och en överenskommelse om intrångsersättning har tecknats med markägaren.

Berörda sakägare har genom kungörelsedelgivning i dagstidning samt i Post- och Inrikes Tidningar förelagts att yttra sig över förslagshandlingarna. Förslaget har även översänts till kommunen, olika myndigheter, intresseorganisationer och privatpersoner. Inkomna yttrande och Länsstyrelsens bemötande redovisas i bilaga 4.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ska en skötselplan ingå i varje beslut om bildade av ett naturreservat. Skötselplanen utgör Bilaga 2 till detta beslut.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se Bilaga 5.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit miljödirektör Annelie Johansson, naturvårdsdirektör Cecilia Backe, naturvårdsdirektör Ingela Lundquist, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Gunilla Davidson Lundh, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

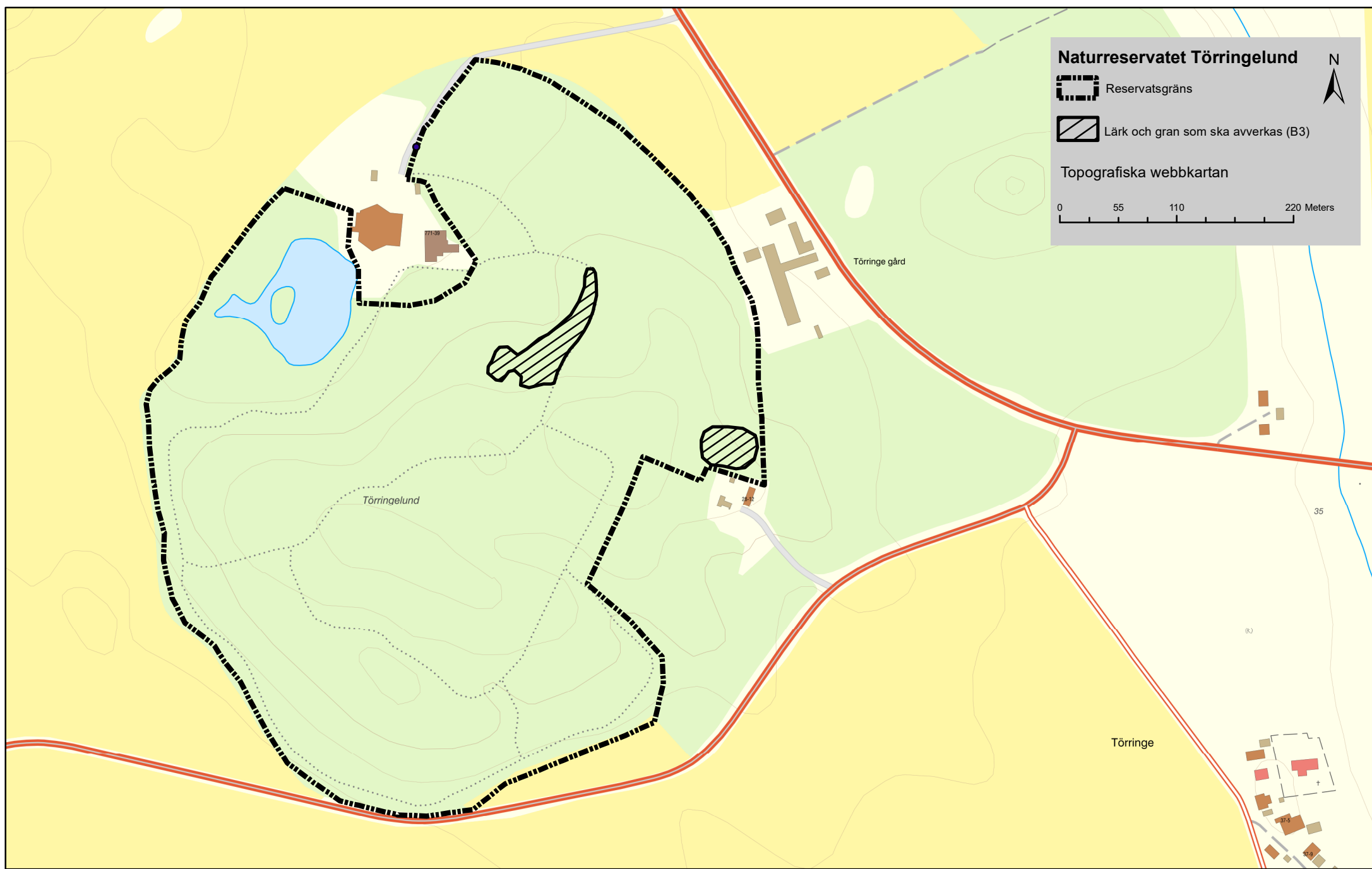
Ola Melin

Gunilla Davidsson Lundh

Bilagor

1. Karta med naturreservatets gräns samt hänvisning till åtgärder enligt föreskrift B3.
2. Skötselplan
3. Förteckning över fastigheter
4. Sammanställning av remissyttrande
5. Hur man överklagar
6. Sändlista

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

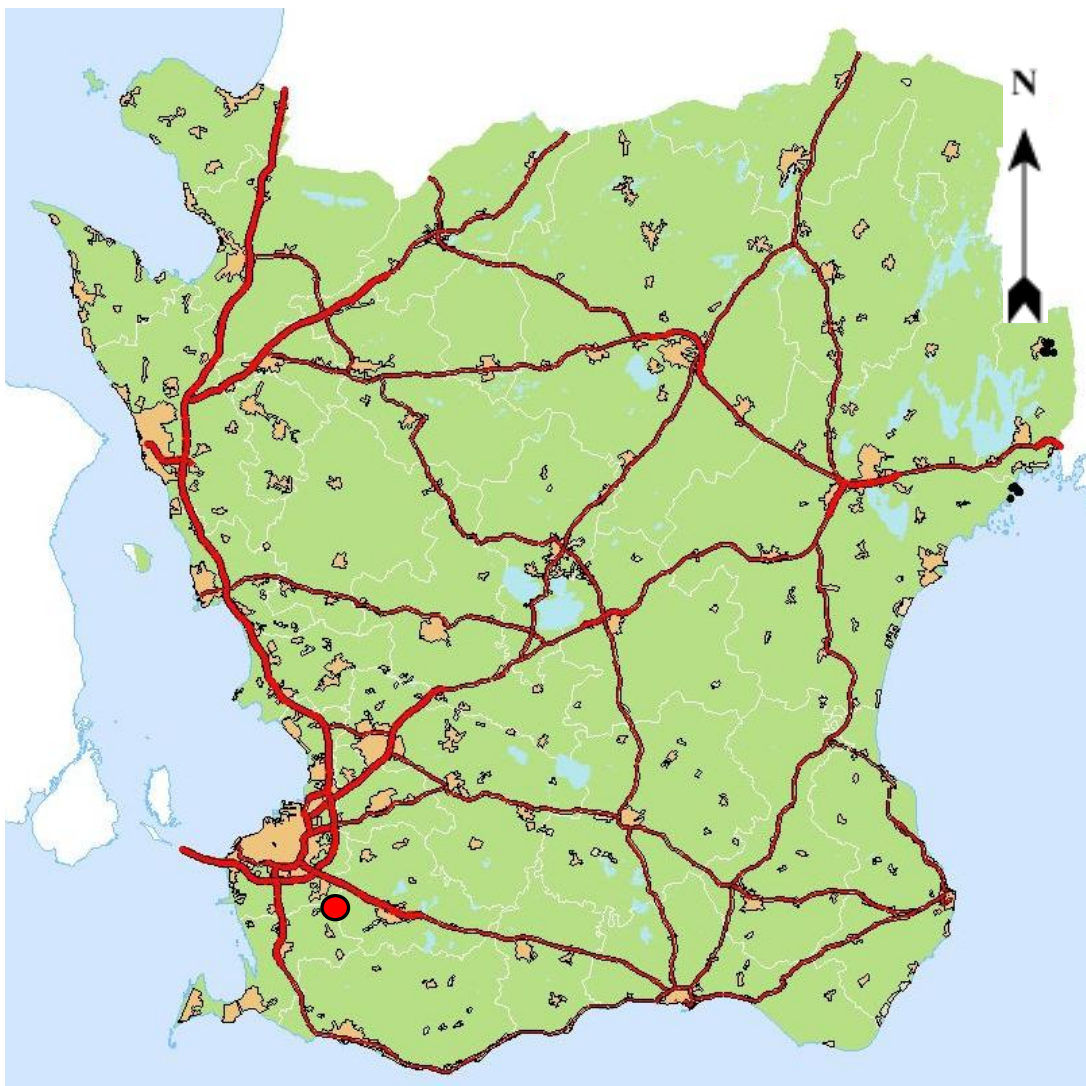

Länsstyrelsen
Skåne

Naturreservatet Törringelund

Svedala kommun

Den röda cirkeln anger naturreservatet Törtingelunds ungefärliga läge. © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Fastställd	2020-06-17
Diarienummer	511-5101-2020
	1263-208
Planförfattare:	Gunilla Davidsson Lundh
Beställningsadress:	www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Länsstyrelsen Skåne län
Omslagsbild:	Gamla ekar inom nyckelbiotopen
Foto:	Planförfattaren om inget annat anges

Innehållsförteckning

Inledning	4
1 SYFTET MED NATURRESERVATET	5
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
2.1 Administrativa uppgifter	6
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	7
2.2.1 Geomorfologi och hydrologi	7
2.2.2 Historisk markanvändning och kulturhistoria	7
2.2.3 Biologi	10
2.2.4 Friluftsliv	12
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?	13
3 ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER	13
3.1 Övergripande mål och generella riktlinjer och skötselåtgärder	13
4 PLANERINGSOMRÅDEN MED MÅL OCH ÅTGÄRDER	15
A: Gammal ekskog	15
A: Gammal bokskog	16
C: Ung bokskog	17
D: Ung ekskog	18
E: Lärk och gran	18
F: Klibbal och ek	19
G: Blandskog	20
H: Hästkastanjallé	20
I: Hygge	21
J: Dammen	21
K: Glänta	22
5 FRILUFTSLIV	22
Bevarandemål	24
6 JAKT OCH FISKE	24
7 TILLSYN	24
8 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	24
8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	24
8.2 Revidering av skötselplanen	25
8.3 Uppföljning av kostnader	25
9 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR	25
10 RÖDLISTADE ARTER	27
11 KÄLLOR	28
11.1 Litteratur	28
11.2 Kartor, databaser och hemsidor	28
11.3 Muntliga kontakter	28

BILAGOR

1. Naturreservatets gräns
2. Planeringsområden och områden med särskild skötsel
3. Anläggningar

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel- vilken redovisas i detta dokument

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, t ex en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bl a naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

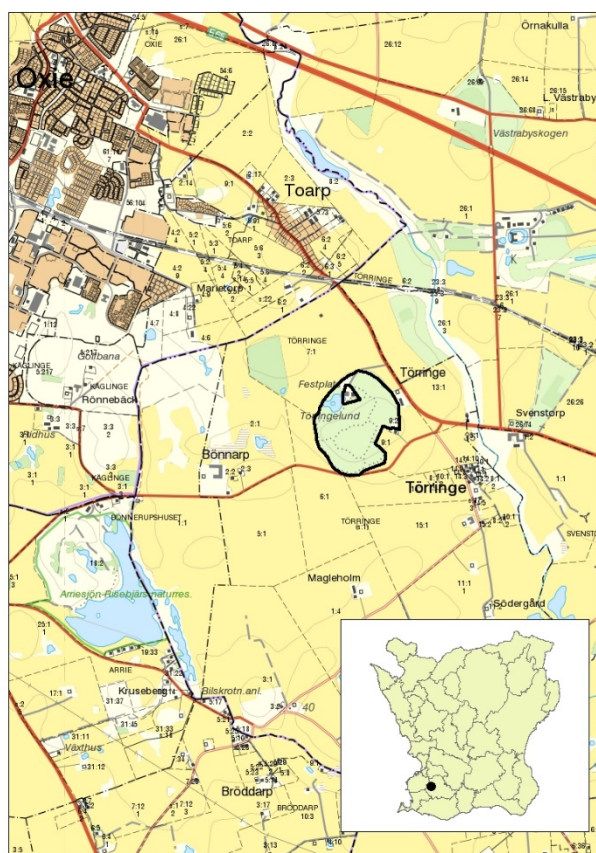
Törtingelund har sedan länge varit ett känt och välbesökt område, dels för sin vackra natur dels för att besöka restaurangen och dansbanan.

1 Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara och utveckla biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och återställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer samt områdets långa kontinuitet som trädberande mark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och utvecklas. Syftet är dessutom att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och upplevelser av områdets naturmiljöer och kulturlämningar.

Syftet uppnås genom att:

- skogen sköts med naturvårdsinriktade åtgärder för att på sikt utvecklas mot ett naturskogsliknande tillstånd med en naturlig intern dynamik med kontinuerligt stort innehåll av gamla träd och död ved,
- luckhuggning, ringbarkning och tillskapande av högstubbar i ung eller medelålders skog i syfte att skapa död ved, variation i åldersstruktur och gynna utvecklingen av grova träd,
- vid behov frihugga äldre ädellövträd,
- omföring av lärkbestånd till ädellövskog,
- ingen levande eller död ädellövved tas bort,
- nödvändiga åtgärder vidtas för att bevara och stärka livsmiljöer för hotade arter,
- anläggning och underhåll av anordningar som gynnar friluftslivet såsom parkering, stigar, skyltar och grillplats,

Figur 1. Naturreservatet är markerat med svart linje.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn	Törringelund
Kommun	Svedala
DOS-ID	1114533
Gränser	Området begränsas av mitten av svart linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	del av Törringe 9:1
Markägarkategori	Privat
Läge	ca 2,5 km sydöst om Oxie tätort
Kartblad	Ekonomiska kartor: 02C1
Koordinat centralpunkt	x: 381969 y: 6155248 (SWEREF99 TM)
Naturgeografisk region	Sydvästsånska backlandskapet
Inskrivna nyttjanderätter	se bilaga 3 till beslutet
Gemensamhetsanläggningar	se bilaga 3 till beslutet
Förvaltare	Länsstyrelsen i Skåne
Areal	ca 27 ha

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

2.2.1 Geomorfologi och hydrologi

Törningelund domineras av ädellövskog av bok och ek och är beläget 2-3 km sydost om Oxie i ett småkuperat landskap på gränsen till Söderslätt. Törningelund är omgiven av åkermark och utgörs av en markanta kulle som höjer sig över det omgivande landskapet. Topografin inom naturreservatet är varierande och på låglänta partier förekommer fuktiga marker, framförallt i nordvästra delen, där det även finns en damm. Berggrunden utgörs av kalksten och jordlagret, som bildades vid inlandsisens avsmältning, utgörs av moränmark.

2.2.2 Historisk markanvändning och kulturhistoria

Området Törningelund har en lång historia med gamla anor. Från början tillhörde området Törninge by som är en gammal by med en kyrka från 1100-talet. Sedan 1566 har dock Törningelund legat under Skabersjö gods. På Gerhard Buhrmans Skånekarta från 1684/87 ser man att det sydsånska backlandskapet tillsammans med det närliggande området Romeleåsen dominerades av "bökeskog" som utgjordes av gles bokskog med stora, gamla och vidkroniga träd som utnyttjades som betesmark, ollonskog och för vedtäkt m.m., figur 2. Själva Törningelund anges däremot som ett öppet kuperat område men det är troligt att det funnits inslag av enstaka träd. Själva namnet, -lund, talar för att det har varit trädbeklätt sedan lång tid tillbaka.

Figur 2. Gerhard Buhrmans Skånekarta från 1684/87 med detaljbild över Törningelund. På kartan framgår det att Romeleåsen och backlandskapet till stor del utgjordes av "bökeskog" men att Törningelund och omgivande mark bestod av ett öppet landskap.

En annan historisk karta är storskifteskarta för Törninge by från 1770, figur 3. På denna kartan är Törningelund angett som "Skabersjö Gårds Skog Lund" och avgränsas tydligt mot de omgivande ängs- och åkermarkerna av den stenförstärkta jordvallen som löper runt området och som fortfarande finns kvar, se figur 3. Det finns inget beskrivet om hur lunden såg ut men på kartan finns trädssymboler utritade.

På en karta från 1840 beskrivs större delen av Törringelund som en skogsbeväxt äng med några partier av skogsfri äng och torvjord och kärr i anslutning till dammen, figur 4. Man kan även se att det fanns ett litet torp med tillhörande åkermark som idag utgörs av ekskog som planterades på 1990-talet.

Figur 3. Visar på norra delen av storskifteskartan över Törringe by från 1770 där området står utmärkt som Skabersjö Gårds skogs lund. Området som idag är en damm är angett som fuktig mark.

Figur 4. Karta från 1840 över Törringe by. På denna karta har man även ritat ut höjdstreck för att visa på hur kuperat området är. Det fuktiga området i norra delen är markerat som ängsmark.

På en karta från början av 1800-talet, Skånska rekognosceringskartan, visar även den på ett öppet och kuperat landskapet, figur 5. Törringelund är angett med lövträdssymboler och kärrmark i

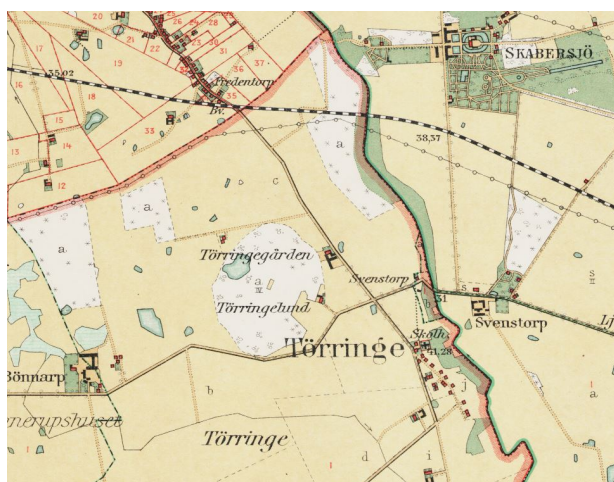

Figur 5. Skånska rekognosceringskartan från 1812-20. Tåta tvärstreckade områden = kärrmark, cirklar/ovaler = lövträd, stjärnor = barrträd, prickigt = sandig mark, glesa streck = höjdkurvor.

nordvästra delen. På denna kartan ser man även att det förekommer områden med barrträd, rakt söder om Skabersjö. Enligt skogsindelningen från 1838 var det tall. Gran började planteras först på 1860-talet. Det förekommer lite olika uppgifter om när området började användas som hjorthägn, antingen i början eller slutet av 1800-talet och att det pågick fram till mitten av 1900-talet. Det finns fortfarande spår av detta i terrängen i form av stängselstolpar.

Skabersjö var bland de första godsens att upprätta ett mer ordnat skogsbruk enligt kontinental modell med skogsbruksplan då de 1838 anställde en dansk skogstjänsteman för att upprätta och genomföra en sådan plan. I denna plan ingår inte Törringelund vilket talar för att området antingen nyttjades som ängsmark, enligt vad som framgår på kartan från 1840, eller hjorthägn.

Enligt uppgifter i en plan från 1878 bestod den södra delen av 80-100-årig skog av alm, ek, asp och hassel och den norra delen av 50-60-årig ek, alm och hassel. Blandskogen i södra delen omfördes till bokskog kring sekelskiftet 1900 men eksen i den norra delen finns till största delen kvar än idag och består av vidkroniga ekar som växt upp under öppnare förhållanden.

Figur 6. Häradsekonomska kartan från 1913 anger att området domineras av lövträd (cirklar) men att det även förekommer inslag med barrträd (stjärnor).

Häradsekonomska kartan från 1913 (även kallad gamla ekonomiska kartan) visar också på att det omkringliggande landskapet dominerades av odlingsmark, figur 6. Det har dock tillkommit några områden med skogsmark med barrträd. Själva Törringelund dominerades av lövträd men det förekommer även inslag med barrträd. Området med barrträd i sydöstra delen utgörs idag av ung bokskog. Kartan visar även på våtmarksområdet i nordvästra delen.

Törringelund har även en historia som ett nöjesområde. Redan i början av 1800-talet kom stadsbor till området för att titta på teater men det är oklart om det fanns någon byggnad för detta. Likaså användes området för dans redan på mitten av 1800-talet men

dansbanan uppfördes först 1916. 1925 anlades dessutom en sommarrestaurang där. Både dansbanan, dock annan byggnad, och restaurangen är fortfarande i drift.

Figur 7. det finns flera grova ekar på eller i anslutning till jordvallen som omger området.

Den gamla stenförstärkta jordvallen som löper runt området har troligen mycket gamla anor. Idag finns det ett flertal vidkroniga grova träd av framförallt ek i anslutning till vallen, figur 7.

Den nuvarande markanvändningen i området är skogsbruk. Det finns områden med yngre produktionsskog med ek, bok, klipbal och lärk och ett äldre bestånd med produktionsskog av bok. Området med äldre ek är angett som nyckelbiotop.

Genom studier av äldre kartmaterialet kan man således belägga att området har en lång kontinuitet som trädbärande mark. De grova vidkroniga ekarna, som troligen är drygt 200 år gamla, vittnar om att de växt upp under betydligt öppnare förhållanden då området brukats som ängsmark och hjorthägn.

2.2.3 Biologi

Den äldre skogen utgörs dels av ekskog med vidkroniga ekar som pekats ut som nyckelbiotop av Skogsstyrelsen och dels av bokskog med ett pelarskogsliknande utseende. I övrigt finns det både äldre och yngre bestånd av ek och blandskog. Det finns även rester av en gammal allé med hästkastanj samt ett litet område med planterad lärk (ca 10 år).

I ytterkanten, på eller i anslutning till jordvallen, finns grova och gamla vidkroniga ekar som står relativt öppet och solbelyst. Inslaget med buskar av hassel och fläder är överlag rikligt i området och flera av dem är gamla med förekomst av naturvårdsintressanta arter, t ex fläderlundlav (VU) som främst förekommer på halvöppna marker.

Den rika förekomsten av gamla träd och buskar och en rik förekomst av död ved skapar förutsättningar för en hög biologisk mångfald, figur 8 och 9. Området ligger i nära anslutning till värdetrakten "Västra backlandskapet" enligt länets skogsstrategi. I denna trakt ingår de närbelägna värdekärnorna Torups bokskog och Roslätt-Bökeberg (ca 6 km fågelvägen). Båda dessa områden är väl undersökta och har konstaterats hysa höga biologiska värden och ett flertal hotade arter, framförallt insekter, där flertalet är kopplade till gammal ädellövskog och rik tillgång på död ved. I Stora Roslätt har t ex bokblombock, ekoxe och läderbagge påträffats. Torups bokskog är mycket rikt på olika arter av vedinsekter och bedöms som ett av de artrikaste områdena i Skåne med arter som taggbock, bokblombock, bokskogsrödbeck, ekoxe, läderbagge och bokoxe.

Figur 8. Bilderna visar på viktiga strukturer som gynnar den biologiska mångfalden. Från vänster: skadad ek med mulm, död ved med Judas öra (svamp) och grov bark av ek.

Med tanke på områdets långa skogliga kontinuitet och förekomst av viktiga strukturer samt närheten till värdekärnor och därmed spridningsmöjligheter, både nu och historiskt, bedöms området som värdefullt ur naturvårdssynpunkt. I Törringelund har inga detaljerade inventeringar med avseende på vedinsekter utförts, däremot har mossor och lavar eftersökts mer noggrant i samband med naturvärdesinventering 2019¹, se kartbilaga 3. I samband med inventeringen klassades vissa partier som värdekärnor vilket framgår i kartbilaga 2. Vid inventeringen påträffades arter såsom almsnabbvinge (NT), brunrött rovfly (NT), bokoxe (tidigare rödlistad), *Prionychus* arter (hålträdslevande skalbaggar), bålgetingkortvinge (tidigare rödlistad, få lokaler i Skåne), fläderlundlav (VU), lönnlav (S) och guldlockmossa (S). Enligt inventeringen är det även troligt att det förekommer en hög diversitet av vedsvampsfauna.

¹ Inventering av Länsstyrelsen enligt Svensk Standard (SIS)

Figur 9. Kantarellmussling växer gärna på hassel och var tidigare en signalart.

Markfaunan och fåltskiktet är däremot mer undersökt eftersom området ingått i ett forskningsprojekt² där detta undersöktes. I området har t ex 25 arter av jordlöpare, varav en rödlistad, kustfrölöpare (VU) och 25 spindelarter påträffats. Jordlöpare är en grupp av marklevande skalbaggar där vissa av dem är svårspredda och beroende av skoglig kontinuitet.

Fåltskiktet utgörs av en lundartad flora med en rik vårblooming. Exempel på arter är ramslök, lundskäfting, nässelklocka, liljekonvalj, småunneört, vitsippa, gulsippa, skogsbingel, hässlebrodd, storrams, mörk lungört, buskstjärnblomma, sydlundarv och lundviol.

Vad gäller områdets funga har stenticka (NT), prakttagg (VU), ekticka (NT), rotsopp (NT), oxtungssvamp (NT) och stor tratticka (NT) påträffats.

Området har även betydelse för fågellivet och exempel på arter som påträffats är bl a sommargylling (VU), skogsduva, mindre hackspett (NT), större hackspett, spillkråka (NT) och stare (VU).

2.2.4 Friluftsliv

Figur 10. Bokskogen med en rik vårblooming av vitsippor vilket lockar många besökare.

Områdets närhet till Oxie tätort och Malmö stad gör det till ett värdefullt friluftsområde och är sedan länge ett populärt utflyktsmål med hög en besöksfrekvens. Detta beror till viss del på den intilliggande dansbanan och restaurangen men förstås även på att det är ett naturskönt område, figur 10. Det finns flera stigar i området som används flitigt av besökare, både vandrare, cyklister och ryttare. I norra delen, i anslutning till restaurangen och dansbanan, finns en stor parkering. Området kan även nås med buss.

² Arbetsmaterial från Jörg Brunet, Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap, Sveriges Lantbruksuniversitet Alnarp

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Det största hotet för områdets naturvärden är:

- Ekonomiskt skogsbruk.
- Avverkning av grova eller senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd samt borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Brist på förnygring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden, sk ersättningsträd.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.
- Artspecifika angrepp av trädlevande svamp t ex bokalgsvampen (*Phytophthora* spp.).
- Invasiva och/eller främmande arter.
- Om besökare plockar död för eldning kan det även påverka tillgången på död ved och därmed arter som är beroende av detta.

3 Översikt av mål, skötselåtgärder

3.1 Övergripande mål och generella riktlinjer och skötselåtgärder

Målet är att bevara, restaurera och utveckla ädellövskog av ek och bok, figur 11. Det övergripande målet för skogen är att den ska domineras av gammal ädellövskog med rik tillgång på död ved där bok och ek är det dominerande trädslaget. Träd- och buskskiktets slutenhet ska variera så att det finns både öppna gläntor och tätare partier. Området med lärk ska omföras till ädellövskog. Målet är även att utveckla områdets värde för friluftslivet.

Figur 11. Inom planeringsområde A, Gammal ekskog, finns det inslag med gläntor och flera grova gamla vidkroniga ekar och ett rikt buskskikt. Foto: Vänstra bilden Mikael Olofsson 2019.

Med tanke på områdets historia som ett betydligt öppnare område, vilket framgår av de historiska kartorna, och med tanke på att området tidigare utgjorts av ett hjorthägn bör man sträva efter att få en öppnare förhållandevis gles ekskog med inslag av gläntor. Detta bör dock ske med stor försiktighet eftersom det finns rikligt med örnbräken i öppna partier idag samt att det förekommer armeniskt björnbär inom området. Det finns dock områden som bör fortsätta att vara lite tätare med tanke på de arter som påträffats där vid inventeringen 2019, se bilaga 3. Det förekommer även rikligt med gamla buskar av hassel och fläder som bör sparas vid skötselåtgärder då dessa är viktiga för intressanta naturvårdsarter. Hassel håller dessutom tillbaka utbredningen av örnbräken.

Detta innebär att:

- Inget skogsbruk ska bedrivas.
- Åtgärder utförs för att gynna vidkroniga ekar och ersättningsträd till dessa samt för att skapa gläntor.
- Äldre bokskog lämnas i det närmaste utan åtgärd för att på sikt utvecklas till en naturskog genom naturlig intern dynamik, dvs en skog med varierad åldersstruktur och kronslutenhet, rik tillgång på död ved samt en rik flora och fauna. Om det bedöms som nödvändigt för att gynna hotade arter kan det bli aktuellt med friställning av äldre träd och ersättare till dessa samt skapande av död ved,
- Unga bestånd med bok restaureras för att påskynda utvecklingen mot naturskog t ex genom luckhuggning, frihuggning och ringbarkning.
- Unga bestånd med ek restaureras för att påskynda utvecklingen av grova vidkroniga träd.
- All lövved som framkommer naturligt eller efter åtgärder lämnas inom naturreservatet.
- Lärk och granbestånd avverkas och virket bortförs.
- Arter som är främmande för området ska bekämpas. Sykomorlön är undantaget men bör missgynnas vid skötselåtgärder till förmån för ädellövträd.
- Träd eller grenar som utgör fara för friluftslivet eller försvårar framkomligheten kan tas ner och lämnas på plats.
- Friluftslivet ska utvecklas med hänsyn till områdets naturvärden och hotade arter.
- Skötselåtgärderna ska bidra till att uppfylla syftet med naturreservatet och ska ske utifrån naturvårdsaspekter.

Figur 12. Planeringområde A – Gammal ekskog. På bilden syns gläntor med riklig förekomst av örnbräken.

4 Planeringsområden med mål och åtgärder

Naturresevatet har delats in i elva olika planeringsområden, se bilaga 2.

Planeringsområde	Mål:
A: Gammal ekskog	Gammal ekskog med gläntor
B: Gammal bokskog	Gammal bokskog
C: Ung bokskog	Gammal bokskog
D: Ung ekskog	Gammal ekskog med gläntor
E: Lärk och gran	Gammal ädellövskog
F: Klibbal och ek	Gammal ekskog
G: Blandskog	Blandskog med dominans av ädellöv
H: Hästkastanjallé	Allé
I: Hygge	Gammal ädellövskog
J: Damm	Damm
K: Glänta	Glänta

4.1 Planeringsområden med bevarandemål och skötselåtgärder

A: Gammal ekskog

Området domineras av ek med ett flertal gamla vidkroniga ekar men det förekommer även yngre ekar samt inslag med bl a rönn, körsbär och unga almar, figur 11, 12 och 13. I buskskiktet förkommer det rikligt med hassel och fläder men även hallon- och björnbärsbuskage. Träd- och

Figur 13. Den vänstra bilden visar på den rika förekomsten av örnbräken och den högra bilden på område med riklig förekomst av hassel.

buskskiktets slutenhet varierar inom området med allt från förhållandevis öppna gläntor till täta partier. I fältskiktet förekommer bl a skogsbingel, hässlebrodd, liljekonvalj, harsyra, sydlundarv, buskstjärnblomma, blekbalsamin och träjon. Flera gläntor domineras helt av örnbräken eller högortsvegetation med älgört, hundkäx och hundäxing. Inslaget med död ved är rikligt, både stående och liggande. Det finns ett mindre kärr längst i norr.

Inom planeringsområdet har några områden bedömts som värdekärnor i samband med naturvärdesinventeringen 2019, se kartbilaga2.

Bevarandemål: Gammal ekskog med grova vidkroniga ekar, riklig förekomst av död ved och en variation i träd- och buskskiktets slutenhet. Det dominerande trädslaget ska vara ek men andra lövträdarter ska förekomma. Trädskiktet ska vara flerskiktat med lämpliga ersättningsträd av ek. Buskskiktet ska vara välutvecklat med bärande och blommande arter såsom hassel, fläder och hagtorn. Igenväxningsvegetation ska endast förekomma sparsamt. Gran, lärk eller andra främmande trädslag ska inte förekomma.

Skötselåtgärder: Trädskiktet ska överlag glesas ut inom tätare partier genom friställning av lämpliga ersättningsträd av ek som ska utvecklas till vidkroniga träd samt borttagande av träd som växer upp i grova ekars kronor. Åtgärderna utförs genom röjning, avverkning och olika veteraniseringsinsatser³. Områden med tät förekomst av hasselbuskar glesas ut men gammal hassel sparas. Detsamma gäller även för fläderbuskar. Vid borttagning av alm bör avståndet mellan enskilda träd som sparas vara 30-40 meter för att undvika spridning av almsjukan. Om möjligt bör åtgärder för att minska utbredningen av örnbräken utföras och röjning vid lågor så att dessa inte beskuggas i alltför stor omfattning. Se även kartbilaga 3 för särskild information om utpekade värdekärnor som bör beaktas vid skötselåtgärder. Det finns två permanenta provytor (ca 500 m²) som anlades 1983 som är markerade med gul/röd/orange färg på fyra hörnträd. Vid åtgärder är det bra om man lämnar dessa utan ytor utan åtgärd⁴.

A: Gammal bokskog

Området domineras av äldre bokskog, troligen över 120 år gammal, med ett pelarskogsliknande utseende, figur 14. Föryngring av bok är mycket sparsam. Det finns lite inslag med senväxta träd av bok, enstaka större träd av körsbär och ask samt unga almar. Det finns mindre gläntor med hallonbuskage och sparsam föryngring av bok. I fältskiktet finner man arter som lundgröe, skogsbingel och vitsippa. I en glänta uppe på kullen växer armeniskt björnbär.

Bevarandemål: Det långsiktiga målet är att bokskogen ska hysa naturskogsqualiteter vilket innebär att den ska vara flerskiktade med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm och med förekomst av ihåliga, grova, senväxta och gamla träd. Det

³ Veteranisering är ett samlingsbegrepp för att skapa strukturer i träd som normalt uppkommer vid hög ålder.

⁴ Provytorna har anlagts av Germund Tyler. Jörg Brunet på SLU Alnarp följer upp dessa.

dominerande trädslaget ska vara bok men det ska finnas inslag av andra ädellövträd och buskar. Gran, lärk eller andra främmande arter ska inte förekomma.

Figur 14. Ensiktad äldre bokskog, planeringsområde B.

Skötselåtgärder: Området lämnas för fri utveckling med intern beståndsdynamik. Åtgärder kan dock utföras för att gynna hotade arter. Uppslaget med armeniskt björnbär ska begränsas och i bästa fall utrotas. Framröjning av unga bokar i gläntor och röjning runt lågor så att dessa inte beskuggas.

C: Ung bokskog

Utgörs av två mindre områden med likåldrig tät ensiktad bokföryngring. Området i direkt anslutning till kastanjeallén är drygt 30 år gammal och domineras helt av bok, figur 15. Det södra området är i 20-års åldern och utgörs av både ask och bok med en del äldre träd av ask. Det växer armeniskt björnbär i nära anslutning till det södra området, man bör därför vara försiktig med att öppna upp alltför mycket.

Figur 15. Ung tät likåldrig bokskog.

Bevarandemål: Det långsiktiga målet är att utveckla en ung produktionspräglad bokskog till en naturskogsartad flerskiktad skog med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor och högstubbar och med förekomst av ihåliga, grova, senväxta och gamla träd. Det dominerande trädslaget ska vara bok men det ska finnas inslag av andra ädellövträd och buskar. Gran, lärk eller andra främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder: Området vid kastanjeallén ska luckuggas för att skapa variation i trädskiktet. Dessa skapas med fördel genom röjning/gallring och veteraniseringsåtgärder. Friställning av utvalda bokar som är lämpliga naturvårdsträd och framröjning av andra lövträdsarter eller buskar om det

finns. I området med bok och ask bör åtgärder göras sparsamt så att det inte blir alltför stort ljusinsläpp vilket kan gynna utbredningen av armeniskt björnbär. Eventuellt kan åtgärder för att gynna enstaka bokar utföras.

D: Ung ekskog

Utgörs av ett ungt relativt tätt ekdominerat bestånd i 70-års åldern. Trädens kronor är upphissade och flera av träden har rikligt med vattskott.

Bevarandemål: området ska på lång sikt utvecklas till en gammal ekskog med en lundartad karaktär med en variation vad gäller förekomst av gläntor. Förekomsten av grova vidkroniga ekar och död ved av olika beskaffenhet ska vara riklig och trädskiktet ska vara flerskiktat med lämpliga ersättningsträd av ek. Det dominerande trädslaget ska vara ek men andra lövträdsarter ska förekomma. Buskskiktet ska vara välutvecklat med bärande och blommande arter såsom hassel, fläder och hagtorn. Igenväxningsvegetation ska endast förekomma sparsamt. Gran, lärk eller andra främmande trädslag ska inte förekomma.

Skötselåtgärder: Friställning av ekar som är lämpliga att utvecklas till vidkroniga grova träd genom olika veteraniseringsåtgärder samt framröjning av andra lövträdsarter eller buskar om det finns.

E: Lärk och gran

Utgörs av två mindre unga barrträdsbestånd. I centrala delen av naturreservatet, i anslutning till den mest använda stigen i området, finns ett lärkbestånd som är planterat på ett granhygge för drygt 10 år sedan, figur 16. Lärk dominerar men det finns inslag med unga träd av björk och alm. I buskskiktet finns bl a hassel, hallon och björnbär (troligtvis Armeniskt). I östra delen finns ett planterat ädelgranbestånd (*nobilis*) som är drygt 30 år gammalt.

Bevarandemål: Målet är att omföra bestånden till ekskog med naturskogskvaliteter vilket innebär att den ska vara flerskiktad med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm och förekomst av ihåliga, grova och gamla träd. Det dominerande trädslaget ska vara ek. Det långsiktiga målet är att det ska omföras till planeringsområde A - Gammal ekskog.

Figur 16. Ung planterad lärk i centrala delen av området. På bilden syns även en av de mest använda stigarna.

Skötselåtgärder: Lärken ska avverkas men detta bör ske successivt för att förhindra kraftigt uppslag av björnbär. För att påskynda utvecklingen mot ett ekbestånd bör ek planteras eller sås in. Om inte blommande arter såsom säl, rönn och hagtorn kommer uppspontan bör även dessa planteras. Det inslag med lövträd som finns bör friställas.

Granbeståndet, Nobilis, avverkas och bortföres och omförs i första hand på naturlig väg till lövträdsbestånd. Vid behov kan lämpliga träd och buskar planteras.

F: Klibbal och ek

Utgörs av unga planterade bestånd med klibbal och ek. I en del partier har alen tagit överhand och domineras mer eller mindre av klibbal. I övrigt finns det visst inslag med alm, kastanj, körsbär och hägg. Området direkt söder om restaurangen domineras av klibbal. Vissa partier närmast dammen utgörs av fuktig mark.

Bevarandemål: Målet är att omföra bestånden till ekskog med naturskogsqualiteter vilket innebär att den ska vara flerskiktad med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm och förekomst av ihåliga, grova och gamla träd. Det dominerande trädslaget ska vara ek. Det långsiktiga målet är att det ska omföras till planeringsområde 1- Gammal ekskog. Partier på fuktig mark ska utvecklas till klibbalkärr.

Skötselåtgärder: I ett första skede ska samtliga alar bort inom de partier där det förekommer både ek och klibbal (söder om dammen). Detta görs genom att alarna ringbarkas, med undantag av träd närmast stigar på grund av säkerhetsrisk för besökare. I ett andra skede ska ekarna glesas ut genom att träd som är lämpliga att utvecklas till grova vidkroniga ekar friställs. Åtgärden utförs genom olika veteraniseringsåtgärder. I områden där klibbal tagit överhand, söder om restaurangen, ska alen avvecklas successivt för att undvika alltför kraftigt uppslag av hallon, björnbär mm. De ekar eller andra lövträdsarter som finns friställs. Hagtorn bör planteras för att få mer tillgång till ett blommande buskskikt i området i sin helhet. Partier på fuktig mark närmast dammen lämnas för att utvecklas till klibbalkärr.

G: Blandskog

Utgörs av skogspartierna runt om dammen. Blandskogen är olikåldrig med inslag av grova träd av ek och ask och förekomsten av död ved är förhållandevis riklig. Det finns rikligt av lövträd såsom rönn, sälg, ask, ek, apel, klibbal och björk. I buskskiktet förekommer framförallt hassel och fläder. Området nordväst om dammen består av en misslyckad ekplantering som idag domineras av ungt pinnigt uppslag av rönn.

Bevarandemål:

Blandskogen ska hysa naturskogsqualiteter vilket innebär att den ska vara flerskiktad med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor, högstubbar mm och förekomst av ihåliga, grova och gamla träd. Det ska finnas rikligt av lövträd och buskar såsom ek, rönn, sälg, björk, hassel och hagtorn. Delar av området ska utgöras av gles skog där anläggningar ska uppföras för friluftslivet.

Skötselåtgärder: Borttagande av träd som växer upp i grova ekar och askars kronor. Utglesning i området med riklig förekomst av rönn. Avverkning av träd inom delar där anläggningar för friluftslivet ska uppföras, se planeringsområde 10 och kapitel 5.

H: Hästkastanjallé

Figur 17: Hästkastanjeallén utgör en del av den östra gränsen

Utgörs av en enkelradig allé med gammal hästkastanj i östra gränsen av naturreservatet som sägs vara den gamla kyrkvägen till Törringe kyrka, figur 17. Flera av träden är i dåligt skick. Allén gränsar i öster mot en ung ekplantering från 1990-talet vilket innebär att allén kommer att bli betydligt mer utsatt för beskuggning i framtiden.

Bevarandemål: Ensidig allé med lämpligt trädslag.

Skötselåtgärder: eftersom allén finns längs en stig som är frekvent använd bör döda och döende grenar som bedöms utgöra en säkerhetsrisk tas bort. Om det finns träd inom naturreservatet som påverkar träden kronor bör dessa tas bort i de fall det inte rör sig om gamla grova träd. På sikt kan det bli aktuellt att plantera nya träd av lämpligt trädslag.

I: Hygge

Området har tidigare utgjort av ett äldre askbestånd som drabbades av askskottsjukan. Området är idag under igenväxning med björk, hassel, fläder, hallon och ask.

Bevarandemål: På lång sikt ska området utvecklas till en ädellövskog med naturskogsartad karaktär där bok dominerar. Skogen ska vara flerskiktad med rik tillgång på död ved i olika nedbrytningsstadier i form av lågor och högstubbar och med förekomst av ihåliga, grova, senväxta och gamla träd. Gran, lärk eller andra främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder: Framröjning av ur naturvårdssynpunkt värdefulla träd och buskar för att gynna utvecklingen av dessa. För att påskynda utvecklingen mot ett ädellövsbestånd kan träd, företrädesvis bok, planteras eller sås in tillsammans med blommande arter såsom sälg, rönn och hagtorn.

J: Dammen

I områdets nordvästra del, i anslutning till dansbanan och restaurangen, finns en liten damm med en fontän, figur 18. Dammen har stor betydelse för upplevelsevärde men även för djurlivet. Det finns häckande smådopping i den och kungsfiskare har observerats. I dammen förekommer det även rikligt med trolsländor.

Figur 18. Dammen med dansrotundan och fontänen i bakgrunden.

Bevarandemål: Dammen ska utgöras av en till största delen öppen vattenspegel med naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer och hög biologisk mångfald. Dammen ska kunna fungera som häckningsplats för fågel och som lämplig livsmiljö, födosöksområde och rastplats för fåglar. Främmande arter ska inte förekomma.

Skötselåtgärder: Dammen lämnas utan åtgärd men om det finns behov av att bekämpa främmande arter eller att begränsa utbredning av naturliga arter våtmarksarter som annars riskerar att ta överhand får detta utföras. Markägaren/arrendatorn har ansvar för underhåll av fontänen i dammen.

K: Glänta

Planeringsområdet utgörs av en glänta i områdets mitt som är omgärdad av ekskog, figur 19. Det fungerar som en samlingsyta för många besökare, framförallt barngrupper, eftersom det finns ytor att röra sig på. Det finns spår av eldning men är i dagsläget ingen iordningsställd grillplats. Enligt en flygbild från 1940-talet har området varit betydligt större tidigare. Idag finns det inslag med unga ekar och i ytterkanterna finns det grova vidkroniga ekar. Fältskiktet är gräsdominerat.

Figur 19. I centrala delen finns ett öppet område, glänta, som blivit en naturlig samlingsplats för lek och grillning.

Bevarandemål: Området ska utgöras av ett till största delen öppet område men visst inslag med ek och blommande buskar kan förekomma, framförallt i ytterkanten. Gläntan ska utgöra en besökspunkt där det finns möjlighet för grillning och lek på öppna ytor.

Skötselåtgärder: Extensiv skötsel för att förhindra igenväxning. Om möjligt utvidga gläntan utan att det påverkar naturvärdena i intilliggande ekskog. Anläggning av grillplats eller grillhus, se vidare kap. 5.

5 Friluftsliv

Områdets närhet till Toarp, Oxie, Svedala och Malmö gör det till ett värdefullt tätortsnära natur- och friluftsområde. Knappt 2 km sydväst om Törringelund ligger de besöksvärda naturreservaten Arriesjön-Risebjer och Gavelsbjär vilket förstärker områdets betydelse för friluftslivet. Området besöks av flera olika målgrupper, bl a naturintresserade, restaurangbesökare och förskolegrupper. Området utnyttjas framförallt för promenader men även av ryttare och cyklister (MTB) och ett flertal besöker området för att uppleva den rika vårblomningen. I samband med ett praktikarbete på Länsstyrelsen 2019 togs en plan fram för hur man kan hantera friluftslivet i området vilket till viss del har inarbetats i denna skötselplanen⁵.

5.1 Tillgänglighet

Besökare når lättast området med bil men det går även att nå området med buss från Oxie via Toarp (anropsstyrd linje). Det finns ingen cykelväg till området. En mindre del av den stora intilliggande parkeringsplatsen är avsedd för reservatets besökare. Det finns ett flertal stigar och i områdets mitt finns en naturlig besökspunkt som består av en öppen glänta som är omgärdad av ekskog. Där finns det spår av en grillplats men det är ingen som är iordningsställd för permanent

⁵ Friluftsplan Törringelund – Plan för att hantera friluftslivet i naturreservat. Fallstudieexempel Törringelund av Elin Lundgren SLU Alnarp.

bruk. Det är idag svårt för personer med fysiskt funktionshinder (med rullstol eller andra hjälpmedel som rollator) att ta sig ut i området eftersom området är kuperat och kvaliteten på stigarna är för dålig.

5.2 Förslag till förbättrat friluftsliv och tillgänglighet

Med tanke på hur lite allemansrättslig mark det finns i det omgivande åkerlandskapet och att det är ett tätortsnära naturområde är det ett viktigt besöksmål för flera målgrupper. Det finns därför behov av att förbättra och utveckla områdets potential för detta. Förslag på hur detta kan ske har presenterats i ett praktiktarbete där Törringelund varit fallstudie för hur man kan hantera friluftslivet i naturreservat. Syftet med anläggningar för besökare är att under enklare former tillgodose allmänhetens intresse av att utnyttja området som ett rekreations- och friluftsområde. Utvecklingen av friluftslivet och besöksanläggningarna ska ske så att inga natur- eller kulturhistoriska värden skadas. Det finns redan ett välbesökt område, gläntan i centrala delen, och

Figur 20. Förslag på utformning av spång vid dammen och besöksplats vid dammen. Illustrationer Elin Lundgren Alm, SLU Alnarp 2019.

några välanvända stigar. Det finns dock möjlighet att utveckla fler "besökspunkter" och att komplettera med några nya stigar, se kartbilaga 3. Besökspunkten "Gläntan" behöver utvecklas och kompletteras med grillplats eller grillhus. För att förbättra områdets tillgänglighet kan området direkt nordväst om dammen, som ligger i nära anslutning till parkeringsplatsen, utvecklas till en besökspunkt, Dammen, med bänk och bord där man kan sitta och titta ut på dammen samtidigt som man är omgiven av skog, figur 20. I nära anslutning till besökspunkt "Dammen" finns ett parti som vid högvatten står under vatten. Där bör en spång anläggas för att öka tillgängligheten och för att förhindra att besökarna går ut på åkermarken utanför naturreservatet.

Det finns ett flertal stigar i området idag. Två av dem kan betraktas som huvudstigar eftersom de används mer frekvent. För att öka tillgängligheten något kan ytterligare stigar anläggas, se bilaga 3, men överlag finns det inte något behov av att anlägga ytterligare stigar. Om det i framtiden visar sig att det finns behov av att kanalisera olika besöksgrupper, t ex ryttare och cyklist, får detta i första hand göras genom utmärkning av stigar för de olika ändamålen.

Bevarandemål

Naturresevatet ska fungera som ett tätortsnära rekreations- och friluftsområde. Entréer, anläggningar, besökspunkter och information i området ska vara i gott skick, förhöja besökarens upplevelser, till viss del vara tillgängliga för besökare med olika funktionsnedsättningar och bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Besökare ska tryggt, säkert och självständigt, kunna nyttja områdets anordningar och ta del av de upplevelser området erbjuder.

Skötselåtgärder

- Gränsmarkering enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
- Uppsättning av informationsskyltar om naturresevatet vid entréerna.
- Anläggning av grillplats eller grillhus vid besökspunkten ”Gläntan”, se kartbilaga 3.
- Anläggning av besökspunkten ”Dammen” med bänk och bord, se kartbilaga 3.
- Anläggning av en spång vid dammens västra kant, se kartbilaga 3.
- Anläggning/anvisning av nya stigar, se kartbilaga 3.
- Markering i terrängen av de stigar som angetts som huvudstigarna på kartbilaga 3.
- Vid behov uppsättning av anvisningsskyltar för ryttare och cyklister.

Löpande skötselåtgärder

- Underhåll av parkeringsplats, informationsskyltar, stigar, spång, gräns- och stigmarkeringar, grillplatser, rastplats med bänk och bord.
- Extensiv skötsel av grönområdet vid besökspunkten ”Gläntan” för att hålla området fritt från igenväxningsvegetation.
- Extensiv skötsel av besökspunkten Dammen.

6 Jakt och fiske

De inskränkningar som finns för jakten är att det inte får ske någon jakt på lördagar, söndagar och andra helgdagar och förbud för viltutfodring samt att inga fasta jakttorn får uppföras. Mobila jakttorn som tas ner efter jaktens slut är dock undantagna. I övrigt ska jakten ske enligt jaktlagstiftningens bestämmelser.

7 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av resevatet.

8 Dokumentation och uppföljning

8.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturresevatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte med

naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder.

8.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

8.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln.

9 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Planerings- område	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prio	Upplysningar
Mark- skötsel	Röjning- och avverkning	Snarast under höst, vinter eller tidig vår	A: Gammal ek	Förvaltaren	1	För att skapa gläntor, gynna äldre ekar och ersättningsträd
	Bekämpning av armeniskt björnbär och ev framröjning av ung bok i gläntor	Snarast	B: Gammal bok	Förvaltaren	1	
	Skapa luckor		C: Ung bok			Röjning, veteraniseringsåtgärder
	Friställning av utvalda ekar	Snarast under höst, vinter eller tidig vår och därefter med några års mellanrum	D: Ung ek	Förvaltaren	1	Friställa ekar och andra lövträd. Veteraniseringsåtgärder.
	Succesiv avverkning		E: Lärk och gran	Förvaltaren	2	Ska ske varsamt för att minska risk för spridning av björnbär
	Avverkning av klibbal	höst, vinter eller tidig vår	F: Klibbal och ek	Förvaltaren	3	
	Friställning av grova träd och röjning vid besöksplats ”Dammen”	höst, vinter eller tidig vår	G: Blandskog	Förvaltaren	2	

	Avverkning av träd som växer upp i kronorna		H: Allé	Förvaltaren	1	Kan bli aktuellt med plantering av nya träd framöver.
	Framröjning av träd och buskar som ska gynnas	Höst, vinter eller tidig vår	I: Hygge	Förvaltaren	3	
	Extensiv skötsel av gräsmark och avverkning av unga träd	Vart 3-5 år	K: Gläntan	Förvaltaren	2	Gläntan bör utvidgas.
	Friställning av gamla träd av bok och ek längs jordvallen	Löpande	Hela området	Förvaltaren	1	För att gynna utveckling av vidkroniga träd
Anläggningar	Underhåll av parkeringsplats	Löpande	Enligt bilaga 3	Förvaltaren	1	Ev. avgränsa ytan, t ex med stockar
	Uppsättning och underhåll av informationstavlor	Snarast, sedan löpande	-	Förvaltaren	1	
	Uppsättning och underhåll av gränsmarkering	Snarast, sedan löpande	Hela området	Förvaltaren	1	
	Underhåll och utmärkning av stigar	Löpande	Enligt bilaga 3 Huvudstigar	Förvaltaren	1	Vissa fuktiga partier behöver förbättras
	Anläggning av nya stigar	Engångsåtgärd	Enligt bilaga 3	Förvaltaren	3	Sker genom att röja fram och på så sätt anvisa besökare.
	Anläggning av grillplatser	Engångsåtgärd	Enligt bilaga 3	Förvaltaren	1	
	Anläggning av besökspunkt "Dammen"	Engångsåtgärd	Enligt bilaga 3	Förvaltaren	3	Innebär röjning, uppsättande av bänk och bord och ev. förbättring av underlag.
	Underhåll av besökspunkterna	Löpande	Enligt bilaga 3	Förvaltaren		Innefattar även hantering av nedskräpning
	Underhåll av fontäner i dammen	-	-	Markägaren		

10 Rödlistade arter

Nedan förtecknas rödlistade arter, eller i övrigt naturvårdsintressanta arter som påträffats inom området och i nära anslutning. Uppgifterna är hämtade från artportalen från år 2000 och framåt och från inventering utförd av Länsstyrelsen 2019. Rödlistade arter anges med förkortning av hotklass enligt ArtDatabankens rödlista från 2020⁶. Nedanstående artförteckning innehåller 17 rödlistade arter.

Organism-grupp	Svenskt namn	Vetenskapligt namn	Rödliste-kategori	Signalart	Övrig naturvårdsart
Insekter	almsnabbvinge	<i>Satyrrium w-album</i>	NT		
	"stor kamklobagge"	<i>Prionychus ater</i>		X	
	bålgetingskortvinge	<i>Velleius ditatus</i>	-	-	Tidigare VU
	bokoxe	<i>Dorcus parallelipipedus</i>			Tidigare signalart och rödlistad
Fåglar	brunrött rovfly	<i>Cosmia pyralina</i>	NT		
	kustfrölöpare	<i>Harpalus luteicornis</i>	VU		
	sommargylling	<i>Oriolus oriolus</i>	EN		
	stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU		
	mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT		
	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT		
	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN		
Mossor	guldlocksmossa	<i>Homalothecium sericeum</i>	-	X	
Lavar	bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	NT		
	allélav	<i>Anaptychia ciliaris</i>		X	
	rostfläck	<i>Arthonia vinosa</i>	-	X	
	flikig sköldlav	<i>Melanohalea laciniatula</i>			Tidigare VU
	fläderlundlav	<i>Bacidia friesiana</i>	VU		
	lönnlav	<i>Lönnlav</i>	-	X	
	gulmjöl	<i>Chrysothrix candelaris</i>	-	X	
Svampar	rotsopp	<i>Caloboletus radicans</i>	NT		
	oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	NT		
	kantarellmussling	<i>Plicaturopsis crispa</i>	-	-	Tidigare signalart
	prakttagging	<i>Steccherinum robustius</i>	VU		
	fransig ockraporing	<i>Steccherinum lacerum</i>	NT		
	falsk rättikhätta	<i>Mycena pelianthina</i>	-		
	hasselsopp	<i>Leccinum pseudoscabrum</i>			
	ekticka	<i>Phellinus robustus</i>	NT		
	stor tratticka	<i>Polyporus badius</i>	NT		
	knottrig rottryffel	<i>Scleroderma verrucosum</i>	NT		
	bläcksopp	<i>Cyanoboletus pulverulentus</i>	-	X	Tidigare rödlistad

⁶ Hotkategorier enligt fastställd svensk rödlista av ArtDatabanken från 2020. Hotkategorierna är: NT=missgynnad, VU=sårbar, EN=starkt hotad, CR=akut hotad, RE=försvunnen och DD=kunskapsbrist, LC= livskraftig.

11 Källor

11.1 Litteratur

Blomberg, Per 2018. Törringelund – mer än dans och nöjen. Artikel i föreningen Svedala – Barabygdens årsbok 2018.

Brunet, J. 2005. Skånes skogar – historia, mångfald och skydd. Natur och kultur. Skåne i utveckling 2005:12 Länsstyrelsen Skåne län.

Brunet, Jörg. 2007. Från ollonskog till pelarsal – Förändringar i skogsareal och beståndsstruktur efter införandet av modernt skogsbruk på Skabersjö gods 1838. Rapport, Institutionen för sydsvensk skogsvetenskap, SLU.

Länsstyrelsen Skåne, f.d. Malmöhus län 1996. Från Sandhammaren till Kullaberg, rvårdsprogram för Malmöhus län

Länsstyrelsen Skåne, 2005:12. Skånes skogar – historia, mångfald och skydd.

Länsstyrelsen Skåne 2017. Genomförandeplan för skydd av tätortsnära natur i Skåne 2016-2020.

Länsstyrelsen Skåne, 2019:21. Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, reviderad version 2019.

Länsstyrelsen Skåne, 2019. Friluftspan Törringelund – Plan för att hantera friluftstjänst i naturreservat. Fallstudieexempel Törringelund.

Länsstyrelsen Skåne, 2020. Inventering i fyra områden 2019 – Skogsprojekt kunskapsunderlag skogliga värdetrakter.

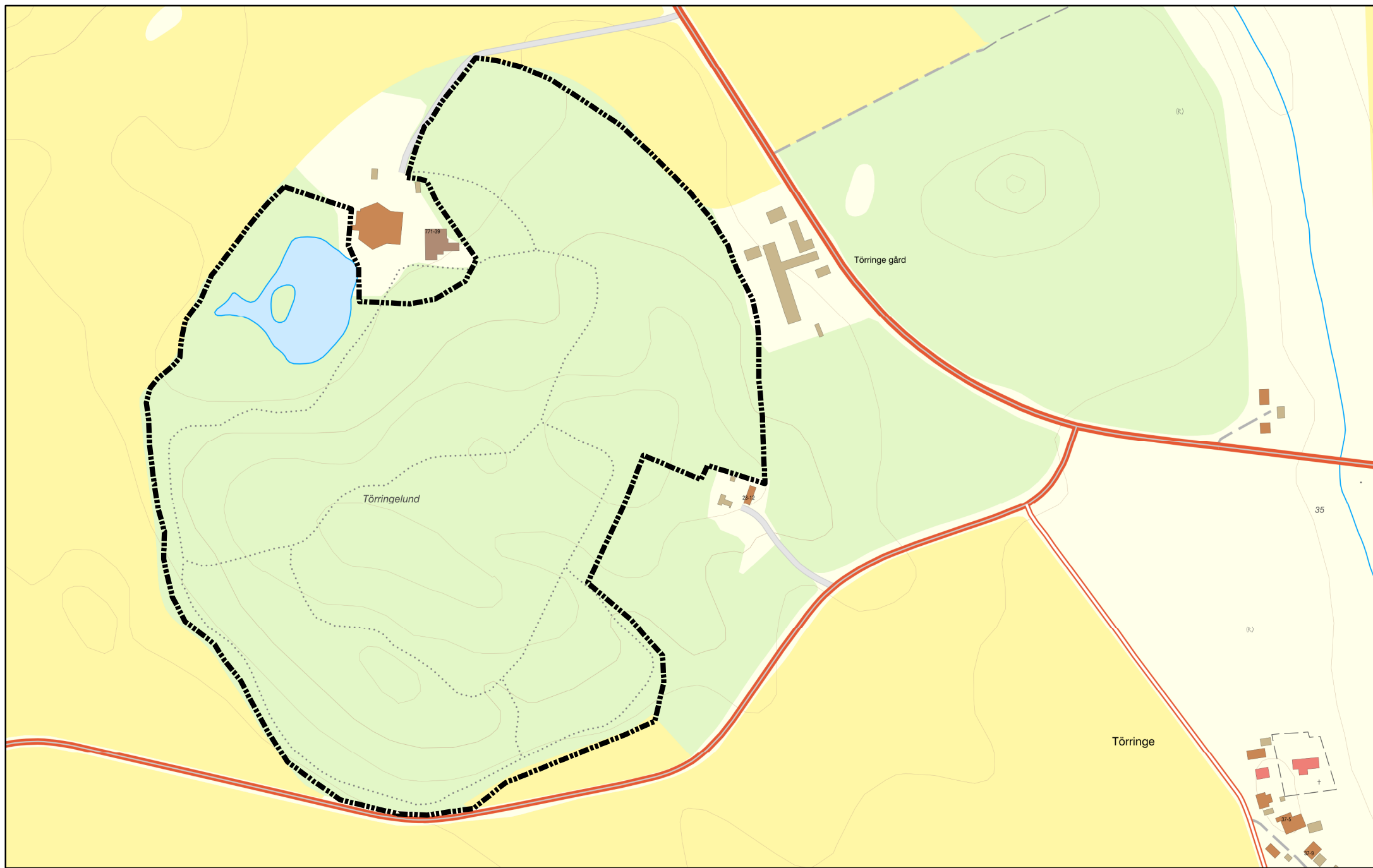
11.2 Kartor, databaser och hemsidor

Artdatabanken
Skogsstyrelsen
Svedala kommun
Lantmäteriet

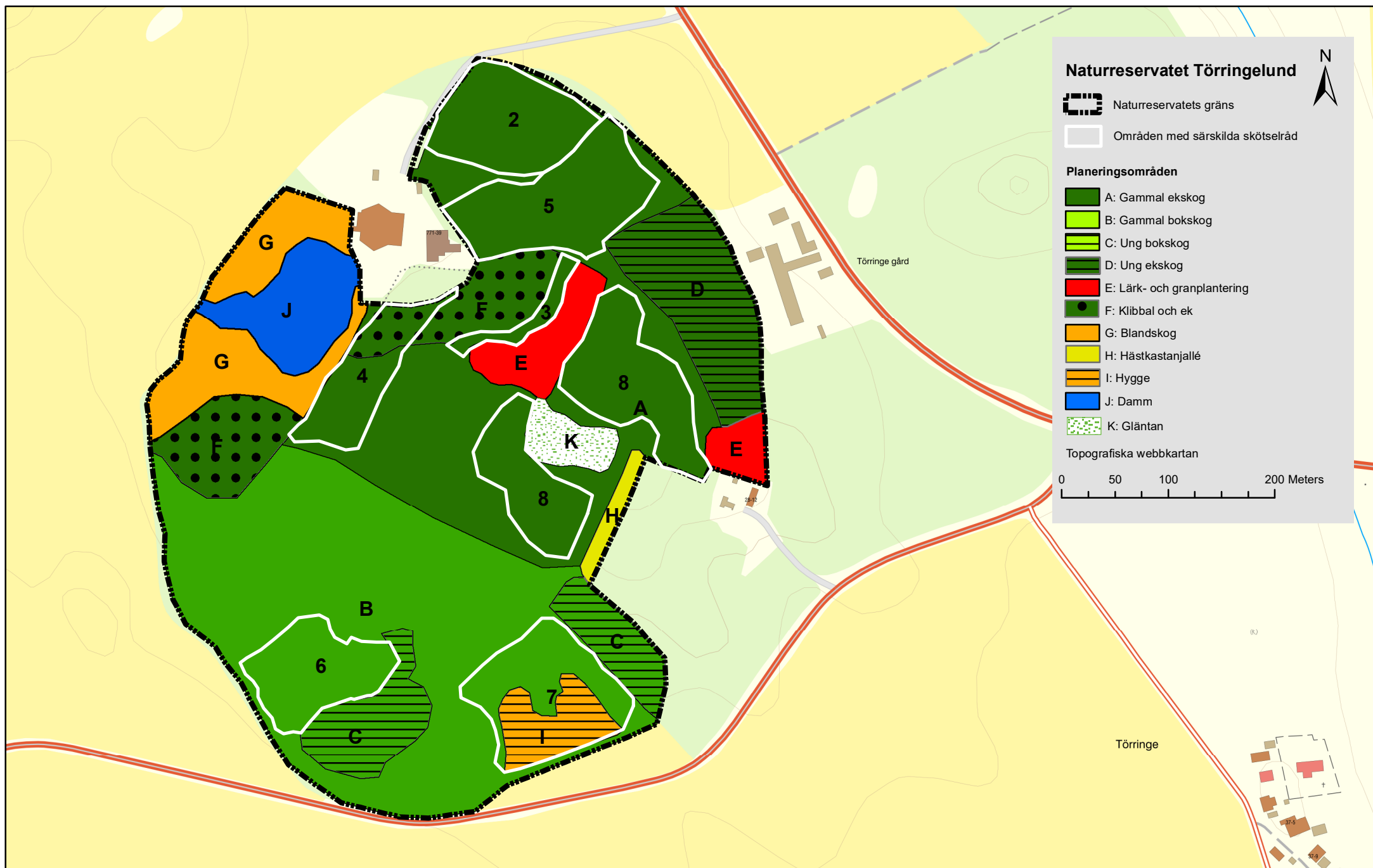
11.3 Muntliga kontakter

Jörg Brunet; SLU Alnarp
Gunnar Isacson, Skogsstyrelsen
Sigvard Svensson, Skånes Mykologiska förening

BILAGA 1 - Karta med naturreservatets gräns

BILAGA 2 - Planeringsområden och områden med särskilda skötselråd

Beskrivning av värdekärnor med åtgärdsförslag inom planeringsområdena A och B.

Information från Länsstyrelsens Naturvärdesinventeringen 2019 som genomfördes med inventeringsmetodiken Svensk Standard (SIS).

Område 2: Ek-hassellund Påtagligt naturvärde – klass 3

Äldre ekskog med en hel del senvuxna träd och liggande grövre ekved. Äldre hassel och fläder med död ved, intressant kryptogamflora på dessa, bland annat *lönnlav (S)*, *tunn porlav och fläderlundlav (VU)*. Förekommer även *rostfläck (S)*, *trädgrönelav* och *Rostfläckig nållav* som är dominerande. Lundfloran är bitvis rik på öppnare delar, *sydlundarv (S)*, *sloknunneört* och *gulsippa (S)* noterades.

Åtgärd: Äldre hassel med död ved friställs. Spara gamla fläderbuskar. Viss försiktighet med att öppna upp för stora luckor vid röjning med tanke på risk för spridning av örnbräken och med tanke på mikroklimatet. Rostfläck trivs på något fuktiga lägen så därför är det viktigt att bibehålla ett fuktigt mikroklimat vid kärrpartiet.

Område 3: Ek-hassellund Påtagligt naturvärde – klass 3

En rad med gamla ekar, troligtvis 120-130 år, som stått mer ljusöppet tidigare. Ekarna har hård konkurrens ifrån yngre uppväxande yngre lövträd och buskar. Signalarterna *rostfläck (S)* hittades på fem av ekarna och *guldlocksmossa (S)* på två ekar. *Rotsopp (VU)* bildar mykorrhiza på gammal ek och hittades med ett mycel i augusti.

Åtgärd: Friställning av ekar. Guldlocksmossa trivs på solexponerade lägen såsom bryn så därför bör det hållas öppet mot söder.

Område 4: Ek-hassellund Påtagligt naturvärde – klass 3

Parti med flera senvuxna ekar och äldre hassel. Signalarterna *rostfläck (S)* hittades på ca 16 ekar och även på hassel. Dammen och alkärret i väster bidrar troligen till högre luftfuktighet och skydd mot uttorkning ifrån den dominerande vindriktningen vilket är viktigt att bibehålla. *Bokoxe (S)* och *bålgetingskortvinge (tidigare VU)* hittades på savande ek i juli.

Åtgärd: Försiktighet vid utglesning av träd och buskar i väster eftersom dessa fungerar som skydd mot uttorkning. Utglesning bör framförallt påbörjas i östra delen och öster om värdekärnan.

Område 5: Öppen ekskog Påtagligt naturvärde – klass 3

Öppnare äldre ekskog, troligen 200 år, med ett utbrett tätt bestånd av örnbräken i bottenskiktet. Vårfloran är dock fin med *gulsippa (S)* och *sydlundarv (S)*. En del liggande grövre död ekved finns men

det mesta ligger relativt skuggigt. Brynzoner med hassel och hagtorn bidrar till ett vindskyddat och varmare mikroklimat. *Bålgetingskortvinge* (tidigare VU) hittades i ett större mulmhål på en av de äldre ekarna. Arten har få förekomster i Skåne och en östlig utbredning. I kantzonen i norr hittades flera exemplar av *almsnabbvinge* (VU). *Guldlockmossa* (S) förekommer också.

Åtgärd: Friställning av grövre liggande ekstammar för ökad solinstrålning genom röjning av örnbräken och sly kring dessa. Troligen skyddar örnbräken mot slyuppslag och ett alltför tätt buskskikt. Enstaka unga almar bör gynnas (30-40 meter mellan individerna).

Område 6: Bokskog av lågörttyp

Påtagligt naturvärde – klass 4

Brantare parti av bokskog med en del träd över 120 år samt inslag av senvuxna bokar med början till intressanta stamstrukturer, några senvuxna ekar och en del död alm. Finare lundflora med *gulsippa* (S), *sloknunneört* och *sydlundarv* (S). På en död boklåga hittades *stor tratticka* (NT).

Åtgärd: Senvuxna ekar i branten är i behov av friställning. *Stor tratticka* förekommer på kullfallna stammar eller basen av levande träd av framförallt alm och bok. Vid behov bör lågor skapas.

Område 7: Bokskog av lågörttyp

Påtagligt naturvärde – klass 4

Bokbestånd med större mängd grövre liggande död ved än omgivningen samt luckor med självföryngring. *Stor tratticka* (NT) hittades på en bokstubbe. Delar av området består av döda stående och liggande almar.

Åtgärd: Skapa lågor vid behov, se ovan.

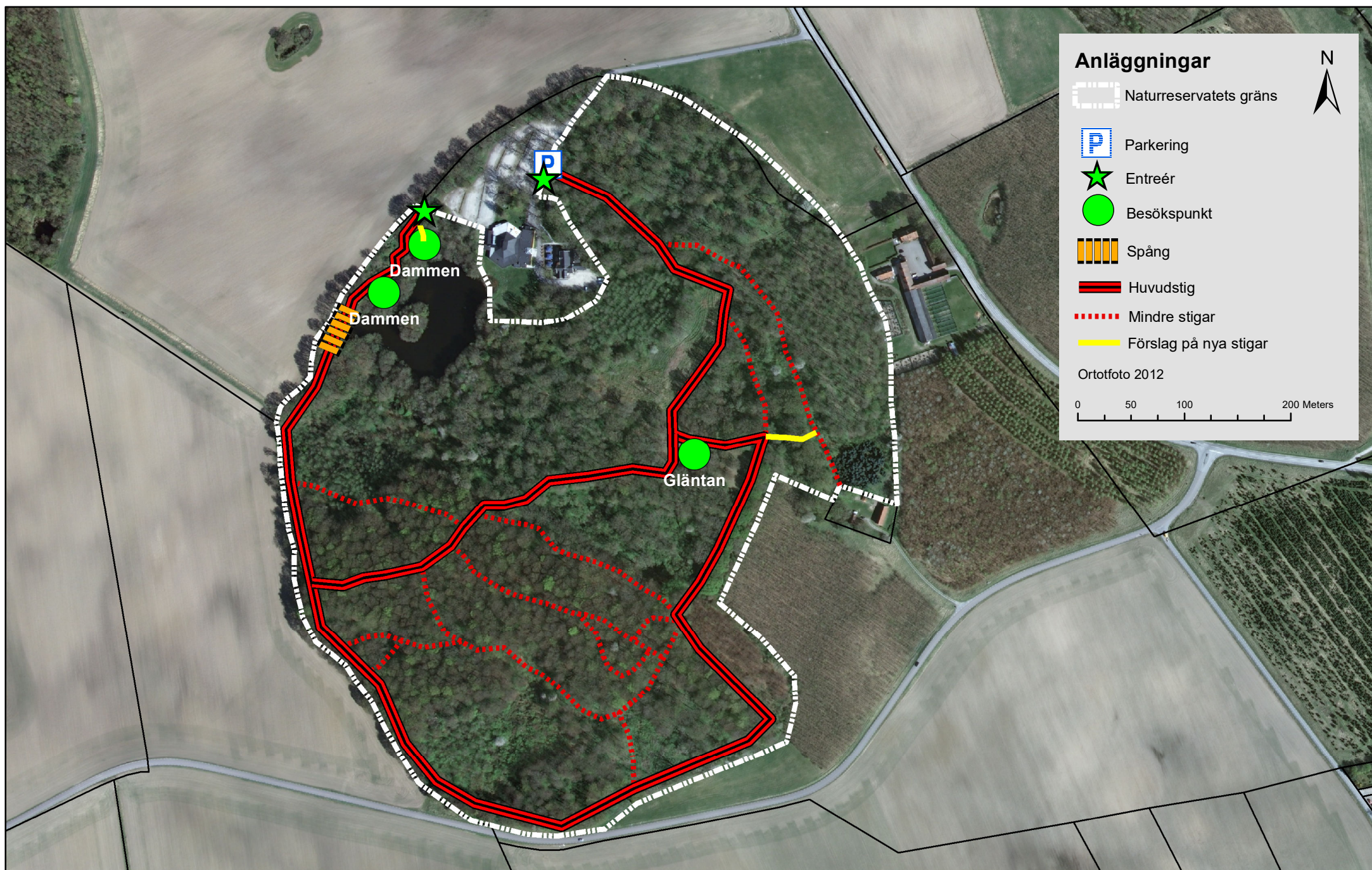
Område 8: Ek-hassellund

Påtagligt naturvärde – klass 3

Mer slutet parti med äldre ek, troligen 130-150 år, hög andel träd med stamskador och mulmhål samt död ved i kronan. Mycket död ved i varierande dimensioner på marken. I ett mulmhål hittades den hålträdslevande *kamklobaggen* *Prionychus arter*. *Almsnabbvinge* (NT) och *brunrött rovfly* (NT), som i huvudsak lever på skogsalm hittades med imago i juli. Troligen har beståndet längre trädkoninuitet än omgivande ekbestånd. Lundfloran är bitvis rik på öppnare delar, *lundvårlök* (S), *sloknunneört* och *gulsippa* (S) noterades.

Åtgärd: Försiktighet vid röjning för att minska inspridning av örnbräken.

BILAGA 3 - Karta med befintliga och föreslagna anläggningar

Naturreseptatet Törringelund i Svedala kommun syftar till att långsiktigt bevara och utveckla natur-, rekreation- och friluftsvärden i ett ek- och bokskogsdominerat område med lång skoglig kontinuitet.

En del i Länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur- och friluftsområden genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med naturreseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller även information om friluftslivet.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Fastigheter och nyttjanderätter som berör naturreservatet

Fastigheter:

Törringe 9:1

Rättigheter (uppgifter från FDS):

Rättighetstyp	Till förmån för	Belastar	Rättighet
Officialservitut (väg)	Törringe 9:2	Törringe 9:1	12-SKA-81.19
Avtalsservitut (elledning)	Olofström Hallandsboda 1:82	Törringe 9:1	D201700263272:1.1
Avtalsservitut (elledning)	Olofström Härsnäs 1:94	Törringe 9:1	D201700263272:1.1

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

██████████ (markägare): Har inget att tillägga till förslaget.

Svedala kommun: Kommunstyrelsen har inget att erinra och ser positivt på utvecklingen av området. Kommunstyrelsen har inhämtat synpunkter från nämnder och verksamhetsområden och det finns några detaljer som önskas förtydligas och påpekas.

Vi noterar att det i bilaga 2 avsnitt 9 "Kostnadsansvar och prioriteringar" saknas information om vem som svarar för underhåll av grillplatser och besökspunkt "Dammen". Vi förutsätter att det är förvaltaren som svarar för detta underhåll och därmed kostnaderna, men kan inte utläsa det tydligt. Teknisk nämnd har inte möjlighet att påta sig kostnader. Med ett förmodat ökat besöksantal till området finns risk för till exempel ökad nedskräpning, varför möjligheter till sophantering behöver ombesörjas av förvaltaren.

Området Törningelund har även en kulturell historia som ett nöjesområde sedan 1800-talet. Idag finns fortfarande dansbana och restaurang fortfarande i drift. Tillgängligheten till/från Törningelund är inte välutvecklad. Kollektivtrafiken utgörs av regionbuss linje 140 som körs av taxi (enligt tidtabell T20) och måste beställas minst två timmar i förväg. Detta innebär att besökare till Törningelund idag hänvisas till cykling i blandtrafik eller färdas i egen bil.

Länsstyrelsen: Länsstyrelsens förhoppning är att inrättandet av naturreservatet inte ska generera ytterligare nedskräpning. Länsstyrelsen har tyvärr inte möjlighet att ombesörja soptömning i flertalet av länets naturreservat och i de fall det förekommer finns det oftast en överenskommelse med berörd kommun att hantera detta. Länsstyrelsen kommer att sätta upp skyltar med uppmaning om att besökarna ska ta hand om sitt skräp och kommer att hantera den nedskräpning som uppstår vid besökspunkterna i möjligaste mån. Tabellen med kostnadsansvar och prioriteringar i kapitel 9 i skötselplanen har kompletterats med att underhåll av besökspunkterna hanteras av Länsstyrelsen och att det även innefattar hantering av nedskräpning. När det handlar om annan typ av nedskräpning som mer är av karaktären dumpning och som inte kommer från naturreservatets besökare så är det kommunens ansvar att ta hand om detta enligt lag (1998:814) med särskilda bestämmelser om gaturenhållning och skyltning 4 §. Detta gäller oavsett om det är reservat eller ej.

Länsstyrelsen håller med om att tillgängligheten till området är begränsad och ser gärna att det anläggs cykelvägar.

Postadress	Besöksadress	Telefon / Fax	Bankgiro	E-post och webb	Sociala medier
205 15 Malmö	Södergatan 5	010-224 10 00 vx	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	Facebook: lansstyrelsenskane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A	010-224 11 00		www.lansstyrelsen.se/skane	Twitter: @lstskane

Skogsstyrelsen: Skogsstyrelsen ställer sig positiva till bildandet av naturreservatet Törringelund i Svedala kommun.

SGU: Vi avstår från att yttra oss.

Havs- och vattenmyndigheten (HAV): Myndigheten avstår från att yttra sig med hänvisning till att samråd redan skett i Vic Natur.

E.ON Energidistribution AB: E.ON Energidistribution AB (E.ON) har tagit del av inkomna handlingar i ovan rubricerat ärende och har följande synpunkter. Inom området har E.ON markförlagd serviskabel, se bifogad karta. E.ON noterar under rubrik "Undantag från föreskrifter" att: "drift, underhåll i och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande kommunen, el-, energi- eller teledistributör. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom tre arbetsdagar från det att arbetet har inletts." E.ON har därför inget att erinra.

Trafikverket: Trafikverket har tagit emot ovan rubricerat ärende för yttrande. Trafikverket tolkar underlaget som att naturreservatet enbart gränsar till väg 569. Trafikverket förutsätter att vägunderhåll på sträckan som angränsar till det planerade naturreservatet inte påverkas av beslutet och kan fortsätta att bedrivas utan några restriktioner.

Lunds Botaniska förening: Föreningen har inget att erinra mot förslaget att bilda naturreservatet och de naturvårdsåtgärder som föreslås. De föreslagna åtgärderna är ambitiösa och bör ha goda förutsättningar att gynna den biologiska mångfalden på såväl kort som lång sikt, samtidigt som området får större betydelse för friluftslivet. Lite synd dock att området inte är så lätt att nå utan bil. De flesta åtgärderna inriktas mot att gynna rödlistade svampar och vedinsekter, men vi ser ingen risk att det skulle uppstå bevarandekonflikter gentemot kärlväxtfloran. Det är viktigt att bevaka förekommande expansiva arter (armeniskt björnbär, sykomorlönn, örnbräken, kirskål, blekbalsamin, etc) så att dessa inte tar över när delar av skogen glesas ut för att efterlikna ett historiskt öppnare område. Vi noterar att det fortsättningsvis kommer att finnas tre naturreservat i backlandskapetets västligaste utpost - Törringelund, Arrie/Riseberg och Gavelsbjär - som tillsammans fångar in mycket av den geologiska och biologiska mångfald som finns kvar i detta intensivt brukade jordbruksområde. För florans del vill vi påminna om ett fjärde område: Käglinge hästbacke som bland annat omfattar den rika torrängsfloran på kullen Lilla Smörstack (strax väster om Törringelund). Det samlade naturvärdet av de skyddade områdena torde bli ännu större om även detta område kunde skyddas – något att tänka på i det fortsatta naturvårdsarbetet.

(närboende): Refererar till samtal med Gunilla Davidsson Lundh och översänder skriftligen sina synpunkter och önskemål enligt nedan:

1. "befintlig mindre stig" har uppstått genom att luftburen el och stolpar har gått där SAMT att jag under 40 år har gått där varje dag. Vi vill inte att detta blir en offentlig stig som i princip leder rakt upp till vårt hus. Vi har under åren haft en del "ovälkomna besök" och även nyfikna besök som inkräktar på vårt privatliv. Se karta hur vi tycker det skall se ut,
2. Förstod på Gunilla och ert brev att tallskogen utanför vårt hus kommer att tas bort och att det pga detta blir full insyn till tomten och att vi även blir av med "buller och vindskydd"
3. Det framgick även att man skall tillåta ridning och cykling trots att det är förbjudet i dag enligt Skabersjö's skyltar. Anledningen till att förbudet kom var att man knappt kunde gå på stigarna utan att trampa i hästbajs. Även cyklingen ställer till det för äldre människor som knappt hinner undan när cyklisterna kommer susande på sina racercyklar. Har även hört att Otto Thott har haft problem med cykling i deras skogar då det förstör rötterna på yngre träd. Det är som sagt inte "söndagscyklister på skogstur" vi pratar om här.
4. Bakom vårt hus ligger det en torrlagd brunn som Skabersjö har fyllt upp med skräp som i sin tur har sjunkit undan så pass att barn och djur kan ramla ner och ha svårt att komma upp igen.
5. När det gäller fiske i dammen bör papperskorgar eller skyltar sättas upp så att det inte kommer att ligga en massa skräp såsom tomma konserverburkar, plast, stolar, solskydd och fiskelinor som djuren kan fastna i
6. Man bör även ha papperskorgar på lämpliga platser i skogen så att vi som bor här ska slippa städa undan efter besökarna som vi faktiskt får göra i dag.

Länsstyrelsen:

1. Enligt länsstyrelsens förslag till skötselplan, kartbilaga 3, bör det anvisas en ny stig genom att röja fram det i terrängen för att förhindra besökare att komma in till er tomt. Länsstyrelsen har inte för avsikt att markera ut varje stig i området men eftersom stigen redan finns kommer troligen en del besökare att "råka" att komma fram till er tomt fortsättningsvis också. De stigar som kommer att markeras i terrängen är de som kallas för huvudstigar på kartbilaga 3.
2. Granen kommer på sikt att avvecklas men kommer att omföras till ny skog så att det återigen blir insynsskyddat.
3. Eftersom syftet med naturreservatet även är att tillgodose behovet av områden för friluftslivet och med tanke på hur lite allemansrättslig mark det finns i sydvästra Skåne är det viktigt att inte utesluta olika besöksgrupper, t ex cyklister och ryttare. Länsstyrelsen är dock medveten om att det kan uppstå konflikter mellan de olika besöksgrupperna. Enligt skötselplanen kan man vid behov kanaliseras besökarna genom att olika stigar för de olika aktiviteterna märks ut i terrängen.
4. Länsstyrelsen har informerat markägaren om detta.

5, 6. Länsstyrelsen är medveten om att det förekommer en del nedskräpning och förstår att det är tråkigt att behöva plocka upp skräp efter andra men har tyvärr ingen möjlighet att sätta upp soptunnor eller papperskorgar i området. Se även kommentar under kommunens synpunkter.

Skånes mykologiska förening (Puggehatten): Puggehatten ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att bilda **naturreservatet Törringelund**. Med tanke på områdets långa trädkontinuitet och geologi är det förvånande få av den här miljöns förväntade svampar som noterats. Finns här potential för fler. Behovet av en svampinventering under en god säsong är därför stort.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- **Föreskrifterna**

Under avsnitt C saknas någon form av reglering av cykling i området. Med tanke på den explosiva tillväxten av denna aktivitet finner vi det anmärkningsvärt att det inte uttryckligen begränsas till befintliga eller särskilt utpekade stigar.

Syftet

Med tanke på den stora bristen på områden av Törringelunds karaktär, skulle vi gärna se att just områdets biologiska värden deras bevarande och utveckling poängterades än mer.

Under "Syftet uppnås genom att:

Sista punkten – ... och grillplats"

Anläggande av grillplats är säkert befogat för att motverka "vildeldning", men ökar samtidigt risken för oönskad vedplockning om inte ved finns tillgänglig. den här typen av anläggningar ökar även nedskräpningen.

- **Skötselplanen**

Vad vi kan bedöma så bör föreslagna mål för markanvändning och skötsel samt föreslagna åtgärder i huvudsak vara positiva även för områdets funga. Det är dock önskvärt att verkligen se till att begränsa utbredningen av örnbräken och björnbär,

- **Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder**

Med tanke på områdets mykologiska potential och den förhållandevis dåliga kunskapen om fungan, är det önskvärt att det ges möjlighet till en inventering under en gynnsam säsong.

- **Rödlistade arter**

Åtminstone ytterligare en (tidigare rödlistad) signalart är funnen i området: bläcksopp, *Cyanoboletus pulverulentus*.

Länsstyrelsen: Vad gäller cykling se kommentar ovan. Länsstyrelsen håller med om att det råder brist på liknande områden i landskapet men anser att de biologiska värdena lyfts tillräckligt mycket i det syfte som föreslagits. Vad gäller anläggning av grillplats är det även av säkerhetsskäl som detta föreslås. Det förekommer en hel del "vildeldning" idag som även ni noterat och risken för skogsbrand bedömer vi som större i dessa eldstäder jämfört med de anlagda. Enligt föreskrifterna är det förbjudet att "elda annat än med friluftskök eller vid iordningsställd grillplats med medhavd ved eller

kol” för att förhindra oönskad vedplockning. Arten bläcksopp läggs till listan för rödlistade och naturvårdsintressanta arter.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Om du vill överklaga Länsstyrelsens beslut ska du skriva till Regeringen, Miljödepartementet. Överklagandet ska dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den 17 juli 2020.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).